



TONE KOSEM:

Zlata pomlad.



čistem solnčnem sijaju so se objemali nad holmom, nad nizko sivo hišico krožeč, mehki pomladanski oblaki.

Belolas starček je stopil iz hišice; do pasu mu je bila košata brada, vele roke so mu podrhtevale ob životu; ozrl se je proti nebu, globoko je potegnil vase sveži zrak, nasičen z vonjem vijolic, potem pa je zavrtel v vratih ključ in se napotil po holmu navzdol.

Zemlja se je dramila iz zimskega spanja. Povsod je kopnel sneg; posebno naglo pa je plahnela njegova odeja na prisojnih krajih, kjer je izpod tankih, topečih se belih plasti že pozdravljalo sveže zelenje mlade trave. Nič ni lepšega kakor to prvo prebujanje prirode, ko se človeku zdi, da sliši pritajeno razgibavanje zemlje iz spanja v življenje, ko se bilka za bilko vzravna iz svoje dolge leže pod snegom in od žlahtnega soka slehrno drevo utriplje, tako da skorja napojenih vej poka in se na vseh koncih kopiči rosno popje, že ob rojstvu koprneče po dehtečem cvetju.

Starček se je zadovoljno razgledaval po vstajajoči prirodi in hodil urno s svojimi tresočimi nogami, šepetaje si spotoma:

„Nič se ne boj, Milena, srček moj! Kakor tem drevesom na livadi — tako tudi tebi vzcvetje pomlad, zlata pomlad . . . Polna sladkih šmarnic bodo tvoja mlada pota . . . Hoj, kako toplo je danes solnce! Pa — tam je že gaj! . . . Kmalu bom pri svojih prijateljskih . . .“

V tihem gaju, kjer se je izmed temnozelene smrečine lesketala vrsta belih brez — tam so ga čakali. Troje jih je bilo. Kraj bistrega studenca, na mokri zeleni ruši stoječi, so bili kakor troje prelestnih Vil. ki se, pravkar okopane v sveži kopeli, zdaj posvetujejo, kam bi krenile v vseprostrano gozdno kraljestvo. Takoj so ga spoznali — svojega starega obiskovalca. In sladko so se mu nasmehnili in mu zabingljali s svojimi snežnobelimi glavicami v pozdrav, vsi trije mladi in veseli, od sočnega življenja prekipevajoči, pogledali so ga toplo, komaj da so jih bile njegove oči radostno pozdravile.

„Pozdravljeni, zvončki!“

„Pozdravljen, človek!“ — so mu odzdravili s svojimi belimi smehljaji. „A kje imaš danes Mileno, hčerko svojo?“

Starčku so zadrhtela ustna.



„Poslušajte me, dragi moji: Milena mi je sinoči zbolela... težko zbolela... in še sedaj leži... ubožica... Tako zdrava, živahna, vesela in poskočna je bila zmerom — sedaj pa ne more nikamor, od žalosti ji tekó solze po licih... Kdo naj jo ozdravi? Zdravnika v človeški podobi ni zanjo. Ali jaz vem zanjo drugačnega zdravnika: ponoči v sanjah ga je imenovala Milena sama in ga klicala na pomoč...“

Zvončki so dvignili glave.

„Kdo in kakšen naj bi bil ta njen zdravnik?“

„Ta zdravnik bi moral najprvo sam umreti, šele potem bo lahko zdravil; njegova smrt bo Milenino ozdravljenje. — Zvončki, dragi moji — kdo izmed vas bi hotel žrtvovati svoje življenje za Milenino ozdravljenje?“

Beli in sočni, mladega življenja polni, so se zvončki tedaj vsi hkrati spogledali.

„Mi naj bi bili njeni zdravniki?“

„Vi. Ne vsi — zadostoval bi samo eden izmed vas!“

Iznova so se spogledali.

In rekel je prvi:

„Utrgaj mene, človek; naj bom jaz Milenin zdravnik!... Samo prej bi se še rad naužil solčnih žarkov, teh gorkih pomladanskih žarkov: nikoli še nisem videl solnca, nikoli še ni pogledalo njegovo zlato oko name... Toliko še počakaj, človek, da se vsaj enkrat v življenju naužijem solčnih žarkov — potem pa me že odtrgaj, da bo moja smrt Milenino ozdravljenje...“

Drugi je rekel:

„Jaz si ne želim solčnih žarkov — zadovoljen sem s senco, v kateri živim! Ali rad bi, da bi že enkrat zažgoled slavec tukaj v gošči, da bi slišal njegovo sladko petje... Nikoli še nisem slišal slavca, nikoli še njegovega rajsko lepega petja... Toliko še počakaj, človek, da se vsaj enkrat v življenju naužijem slavčevih milih glasov — potem me pa le vzemi s seboj in rad bom Milenin zdravnik...“

Tretji pa je rekel:

„Čemu živim? Ali živim zato, da bi se grel v solčnih žarkih, ali zato, da bi poslušal slavčevo žgoljenje?!... Čemu mi je dal Bog življenje, priklinal me iz zemlje, da se smehljam sedaj bel in visok in bingljajoč kraj tega studenca?... Ti, človek, ti si gospodar na zemlji — tvoj sem; naredi z menoj, kar hočeš! In če je treba moje smrti, umori me! — Tako rad sem zdravnik tvoje hčerke Milene... Škoda vsake minute odlašanja, če postane moja smrt njena rešitev!“

Starčku so se orosile oči; sklonil se je, in preden je tretji zvonček utrgal, ga je hvaležno pobožal.



„Pa bodi ti Milenin zdravnik, ti najmlajši, najlepši!... O, ne boj se smrti, zakaj iz nje se boš prebudil v novo, svetlejšo življenje!...“

In z utrzanim zvončkom je hitel starček iz gaja, stopal je urno po ozki, beli stezi navzgor na holm, kjer so so v solncu svetila okna sive hišice. Mirno je počival mrtvi zvonček v starčkovem naročju; starčku je bilo, kakor da nese mrtvega belega angelčka...

V Milenini spalnici so drgetale pod stropom in po stenah vijoličaste sence, se raztezale in krčile, izpreminjale vsak hip svojo barvo, se mahoma zvile v ogromen, bleščeč, sredi spalnice proti stropu kipeč prelesten šopek, iz katerega so se smehljali dolgi beli zvončki — šopek tako dehteč in bajnolep, ki pa se je hipoma zrušil — in zopet so se plazile po stenah navzgor le samo sence, rumenkaste in rdečkaste, zelenkaste in mavričaste, lazile trudno kvišku, omagovale in padale in vzdihovale. Iz za zaves na oknu je silil svetel trak solčnih žarkov — kakor veder, jasen otroški obrazek — se posmehljaval poredno s svojimi zlatimi zobčki neumnim sencam na stenah, z iskrečimi se očmi je pobilskal semtertja, po mizi, po omari, po stari stenski uri, priplesal je poskočno do Milenine postelje, ze zavihтел nanjo in počenil tik mehkega zglavja, da je mladi bolnici lahko nemoteno ovil njeno desnico, ki je bela in vroča počivala na odeji. Milena je sanjala z napol odprtimi očmi; šele ko je odprl starček vrata in vstopil hrupoma, se je zgenila in vzdramila; iz polmraka se je svetil njen obraz kakor izklesan iz mramorja.

Starčku so žarela lica od veselja.

„Milena, otrok moj zlati, veseli se, zakaj tvoja želja se je izpolnila!“

In položil ji je zvonček v naročje.

Milena je gledala, dolgo časa je gledala prinešeni ji zvonček; pa so se ji zableščale oči, smehljal ji je zaokrožil lica, iztegnila je desnico, prijala je zvonček in ga je nesla k ustnom.

„Saj si res to ti, moj dragi... Nisem te klicala zaman, nisem zaman hrepenela po tebi... Sedaj mi je lažje, samo da si ti pri meni, ljubček moj miljeni!...“

Tako je rekla in je zvonček gorko poljubila.

Tistikrat se je zgodilo čudo. Zvonček je v Milenini desnici hipoma oživel. Milena je od veselja zavrisnila, oči so ji zaigrale, lica zaplamtela kakor v ognju. Planila je iz postelje, čudežno ozdravljena, zaplesala je z oživelim sladkim zvončkom na cvetočih prsih in je plesala in vriskala in prepevala ves dan in še pozno v noč, v veselju in smehu vsa bleščeča kakor velik, od zlate nebeške zarje pozlačen žgoleč lišček...

